

UZASADNIENIE

Projekt rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie inspektorów dozoru jądrowego (RD81)

Projektowane rozporządzenie stanowi wykonanie upoważnienia ustawowego zawartego w art. 71 ustawy z dnia 29 listopada 2000 r. – Prawo atomowe (Dz. U. z 2019 r. poz. 1792 oraz z 2020 r. poz. 284).

Potrzeba wydania przedmiotowego rozporządzenia wynika z nowelizacji ustawy – Prawo atomowe, dokonanej ustawą z dnia 13 czerwca 2019 r. o zmianie ustawy – Prawo atomowe oraz ustawy o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. poz. 1593 oraz z 2020 r. poz. 284), która zmieniła art. 64 ustawy – Prawo atomowe, poprzez wprowadzenie do prawa krajowego dodatkowej kategorii inspektorów dozoru jądrowego – inspektorów do spraw zabezpieczeń, uprawnionych do wykonywania kontroli wyłącznie w zakresie kontroli technologii jądrowych oraz zabezpieczeń materiałów jądrowych. Wprowadzenie tej regulacji podyktowane było specyfiką kontroli dotyczącej technologii jądrowych oraz zabezpieczeń materiałów jądrowych, której celem jest nadzór nad wykorzystaniem materiałów jądrowych stosowanych w pokojowej działalności tak, aby nie zostały użyte do wytwarzania broni jądrowej, innych jądrowych urządzeń wybuchowych, czy też w inny zabroniony sposób. Oznacza to, że przedmiot tej kontroli jest odmienny niż przedmiot kontroli w zakresie bezpieczeństwa jądrowego i ochrony radiologicznej, co wiąże się również z różnym zakresem wiedzy, jaką powinien posiadać inspektor dozoru jądrowego przeprowadzający te kontrole. Zakres szkoleń obejmujących wykonywanie kontroli w obszarze technologii jądrowych oraz zabezpieczeń materiałów jądrowych, jakie powinien odbyć inspektor przeprowadzający te kontrole, również jest odmienny od tematyki szkoleń dotyczących kontroli w zakresie bezpieczeństwa jądrowego i ochrony radiologicznej. W związku z powyższym zasadne jest, żeby podział inspektorów dozoru jądrowego wyróżniał, obok inspektora dozoru jądrowego I i II stopnia, inspektora dozoru jądrowego do spraw zabezpieczeń, którego uprawnienia byłyby inne niż istniejących już kategorii inspektorów. Zmiana art. 64 ustawy – Prawo atomowe w konsekwencji spowodowała konieczność wydania nowego rozporządzenia w sprawie inspektorów dozoru jądrowego, które uwzględni nową kategorię inspektorów dozoru jądrowego do spraw zabezpieczeń.

Rozwiązania proponowane w niniejszym projekcie rozporządzenia co do zasady nie różnią się istotnie od dotychczasowych, z tym że dodano do projektu rozporządzenia postanowienia dotyczące praktyk i egzaminów dla kandydatów na stanowisko inspektora

dozoru jądrowego do spraw zabezpieczeń. W zakresie odnoszącym się do praktyk i egzaminów dla kandydatów na inspektorów dozoru jądrowego II stopnia zrezygnowano z dotychczasowego wymogu, że do takich praktyk i egzaminów może przystąpić tylko osoba posiadająca uprawnienia inspektora dozoru jądrowego I stopnia. Zamiast tego rozszerzono program praktyki oraz tematykę egzaminu dla kandydatów na inspektora dozoru jądrowego II stopnia o niezbędne elementy praktyki i tematykę egzaminu, jakie przechodzą kandydaci na inspektorów dozoru jądrowego I stopnia.

Rozwiązania proponowane w niniejszym projekcie rozporządzenia są zgodne z wytycznymi Międzynarodowej Agencji Energii Atomowej (*Organization, Management and Staffing of the Regulatory Body for Safety, Guide No. GSG-12*), a także z zasadami stosowanymi w praktyce w państwach członkowskich Unii Europejskiej. Postępowanie kwalifikacyjne na stanowisko inspektora dozoru jądrowego nie wchodzi w zakres *acquis communautaire* i pozostaje w gestii poszczególnych państw, tym niemniej zgodnie z art. 7 Dyrektywy Rady 2009/71/Euratom ustanawiającej wspólnotowe ramy bezpieczeństwa jądrowego obiektów jądrowych (Dz. Urz. UE L 172 z 2.7.2009, s. 18 oraz Dz. Urz. UE L 260 z 3.10.2009, s. 40) istniejące ramy krajowe powinny wymagać od wszystkich stron (a więc także organów dozoru jądrowego) zapewnienia szkoleń ich personelowi odpowiedzialnemu za kwestie związane z bezpieczeństwem jądrowym obiektów jądrowych.

W § 1 projektu rozporządzenia określony jest jego zakres, zgodny z upoważnieniem ustawowym wynikającym z art. 71 ustawy – Prawo atomowe.

W § 2 - 5 projektu rozporządzenia określone są szczegółowe warunki odbywania praktyki. Zostały one określone odrębnie dla trzech rodzajów praktyk odpowiadających rodzajom uprawnień inspektora dozoru jądrowego określonym w art. 64 ust. 1 pkt 3 ustawy – Prawo atomowe w brzmieniu nadanym przez ustawę z dnia 13 czerwca 2019 r. o zmianie ustawy – Prawo atomowe oraz ustawy o ochronie przeciwpożarowej. Wprowadzono wymóg, by praktyka odbywała się w jednostkach organizacyjnych wykonujących działalność związaną z narażeniem na promieniowanie jonizujące, w jednostkach zagranicznych wykonujących podobną działalność lub w zagranicznych urzędach dozoru jądrowego (w przypadku praktyki dla kandydata na stanowisko inspektora do spraw zabezpieczeń - w jednostkach organizacyjnych podlegających wymogom zabezpieczenia materiałów jądrowych, w jednostkach zagranicznych podlegających takim wymogom, zagranicznych urzędach dozoru

jądrowego, Międzynarodowej Agencji Energii Atomowej lub Komisji Europejskiej) oraz w Państwowej Agencji Atomistyki.

Dodatkowo w § 5 projektu rozporządzenia określono tryb stwierdzania odbycia praktyki. W § 6 i 7 projektu rozporządzenia uregulowano szczegółowe zadania komisji egzaminacyjnej oraz wysokość wynagrodzenia komisji egzaminacyjnej. W § 8 - 12 projektu rozporządzenia określono sposób i tryb przeprowadzania egzaminu kwalifikacyjnego na stanowisko inspektora dozoru jądrowego.

Wprowadzone § 13 projektu rozporządzenia załączniki nr 1 - 3 do projektu rozporządzenia określają wzory zaświadczeń o zdaniu egzaminu kwalifikacyjnego na stanowisko inspektora dozoru jądrowego I, II stopnia oraz do spraw zabezpieczeń. Przepis § 14 projektu rozporządzenia określa dokumenty dołączane do wniosku o powołanie na stanowisko inspektora dozoru jądrowego. Stosownie do projektowanego § 15 rozporządzenia do praktyk na stanowisko inspektora dozoru jądrowego rozpoczętych i niezakończonych do dnia wejścia w życie rozporządzenia stosuje się przepisy dotychczasowe. Przepisy § 16 i 17 to przepis uchylający dotychczas obowiązujące rozporządzenie oraz przepis końcowy.

W zakresie uregulowanym niniejszym projektem rozporządzenia do tej pory obowiązywało rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie inspektorów dozoru jądrowego (Dz. U. z 2012 r. poz. 1014 oraz z 2015 r. poz. 29).

Projektowane rozporządzenie jest zgodne z prawem Unii Europejskiej.

Projektowane rozporządzenie wejdzie w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Projekt rozporządzenia nie podlega notyfikacji zgodnie z przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039, z późn. zm.).

Projekt rozporządzenia podlega obowiązkowi przedstawienia, na podstawie art. 33 Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Energii Atomowej (Traktat Euratom), do zaopiniowania Komisji Europejskiej.

Projekt rozporządzenia zostanie umieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji w zakładce „Rządowy Proces Legislacyjny”, Biuletynie Informacji Publicznej Państwowej Agencji Atomistyki oraz na stronie internetowej Państwowej Agencji Atomistyki, stosownie do art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248).

DYREKTOR
Departamentu Prawnego
Państwowej Agencji Atomistyki

Wojciech Kurzecki

2020-02-17

DYREKTOR
Departament Nadzoru i Kontroli
PAŃSTWOWA AGENCJA ATOMISTYKI

Andrzej Głowacki

